Mirjam Rosenbaum.

En Fortælling fra jødiske Kredse.

Af

Pastor Dr. Edersheim.

(Fortsat.)

„Saa, Moder, jeg vil ønske at blive begravet sammen med de andre og med din Fader, efter hvem jeg er opkaldt. Han vil ikke blive vred paa sin lille Navne, vil han vel?"

Mirjam rystede paa Hovedet.

„Og saa," vedblev Drengen, „vil Anshel blive begravet Side om Side med mig — der bliver vel længe til, og Bedstemoder Rosenbaum og ogsaa Onkel Levi, som da ikke vil hade os mere."

Levi hulkede højt.

„Endskønt," vedblev Drengen, „jeg vilde gerne, at Præsten skulde komme at begrave mig — thi jeg er en Jødekristen, er jeg ikke? Kan jeg faa et lille Kors paa min Grav, Moder?"

Denne Tanke syntes at foraarsage ham nogen Tvivl og Ængstelse. Til sidst opklaredes hans Ansigt. „Nej, nej, jeg ved nu, hvorledes dette er. Bedstefader er begravet netop bag ved den Hæk, som gaar rundt omkring vore Grave. Du maa tage den Hæk ned, Moder, saa at vi alle kan hvile sammen."

„Min dyrebareste Skat, Gud vil ikke tage dig fra os endnu! Du er vort eneste Haab og Glæde paa Jorden. Nej, nej, Levi, du maa være hos os endnu en Stund."

Drengen saa bedrøvet op paa sin Moder.

„Moder det gaar ikke an. En Gang bad jeg Gud om, at jeg maatte vokse op og blive hos dig og hjælpe Fader. Men ikke nu. Han har vist mig en anden Vej. Jeg trænger til den gode Hyrde; thi jeg er saa træt; jeg vil gaa til Jesus. I vil alle sammen komme efter mig — ja, alle sammen," gentog han med et Smil paa sine Læber.

„Fader, hvad vil det sige?" Drengen forsøgte at synge sin kære Søndagssalme, men efter et Par Strofer faldt han udmattet tilbage paa sin Moders Skulder. Mirjam fortsatte og sang med en sagte Stemme — afbrudt ved Sukke — det første Vers af en tyst Barnesang.

„Men Moder, jeg kan ikke dø, før jeg har talt til Anshel om Jesus, og Bedstemoder Rosenbaum og ogsaa Onkel Levi. Jeg er sikker paa, at de vil tro, at han er vor Frelser, naar jeg fortæller dem, at jeg har fundet ham saa god og kærlig. Var ikke Jesus en Jøde?"

„Jødernes Konge," mumlede Mirjam, og Levi maatte mod sin Villie atter se op. Han mærkede, at den gamle Mand havde forladt sit forrige Opholdssted, naar og hvorledes vidste han ikke, heller ikke havde han Kræfter til at følge ham for Øjeblikket, om han endog havde ønsket det.

„Moder, tror du, at jeg kan sige det til Jesus?"

Uden at vente paa Svar begyndte atter Drengen:

„Vær saa god, Herre Jesus, du, som er Jødernes Konge, at gøre os alle til dine Folk. Vær saa god at velsigne Bedstemoder, Onkel og Anshel. Og vær saa god at lade mig faa Lov til at fortælle dem om dig, før jeg dør, og vær saa god at lade dem blive Jødekristne, før jeg dør, og vær saa god at lade dem elske os alle meget, meget og mig — og jeg —." Barnet strakte ud sine smaa Arme i deres fulde Længde, og Levi syntes, at Drengen vilde efter ham — den hadefulde og fremdeles hadende Levi, som stod derude i Mørket. Og dette Barn elskede ham og bad for ham! Levi hørte ikke mere. Det var, som om han havde faaet et Knivstik lige i Hjertet. Grunden under hans Fødder syntes at give efter, og alt gik rundt for ham. I næste Øjeblik faldt han bevidstløs om paa Jorden. Hvor længe han laa der, vidste han ikke. Da han atter aabnede sine Øjne, var Huset mørkt, og Maanen stod højt paa Himmelen over Landsbyen.

Et Par stærke Arme greb ham i Skuldrene bagfra og halvt trækkende, halvt bærende ham udenfor Skolemesterens Have ud paa Gaden. Levi sprang op og saa sig omkring. Han hørte en undertrykt Latter af den Slags, som uvilkaarlig bringer en til at gyse.

Det var Pavly, der som sædvanlig var omtaaget, og nu pegede triumferende paa Skolemesterens Hus. Saa dette var hans Kammerat og Raadgiver — denne Mand, og imod dem — imod Drengen, imod hans eget Barn, imod hans Moder, imod Mirjam, ja, og imod hans eget Hjerte.

Med en Gysen af Angst rev Levi sig løs fra Pavlys Tag og sprang tvers over Kirkegaarden til sit Hus, idet han hverken hvilede eller saa sig tilbage, før han havde lukket og laaset Døren godt for sin Forfølger.

Kapitel XI.

Hjemme igen.

Levi var ikke i Stand til at falde i Søvn hele den Nat. En underlig Forandring var foregaaet i hans Tanker om Søsteren og hendes Barn. Det var uden Nytte at genkalde i Erindringen det Had, som han havde baaret til den frafaldne. Han kunde ikke blive Billedet af sin Søster og hendes Mand i det simpelt udstyrede Værelse med den aabne Bibel foran sig og det syge Barn, der strakte sine smaa Arme efter ham, kvit. Nej, hun var ikke en frafalden! Hvad end Folk sagde, saa troede de paa Gud, og de talte til ham paa en Maade, som selv den allerfrommeste Jøde ikke havde nogen Ide om. Jøderne plejede at fremsige udenadlærte Bønner; men dette Barn bad direkte af Hjertet til Gud. Han var sikker paa, at de ikke hadede Jøderne. Det var ham, Levi, og hans lige, som var fulde af Had og Bitterhed.

Levi følte sig meget ulykkelig. Dersom Stolthed og Frygt ikke havde forhindret ham, vilde han straks have opsøgt Skolemesteren for at faa hans Tilgivelse. Barnets Blik og Bønner fulgte ham som et Spøgelse. Det forbigangne var en sørgelig Periode, hvis eneste Lyspunkt var hans Beslutning om, at Mirjam skulde faa sin Del af Faderens Arv. Men denne Erstatning kunde aldrig opveje de mange Aars Ængstelser og Mangler, endnu mindre den grusomme Uretfærdighed, som hun havde været Genstand for. Dog, disse Penge vilde dække Sagførerens Gældsbevis og endda levne en god Del tilovers. Hvorledes han skulde faa Pengene af Sted, var en ny Vanskelighed. Hvorledes skulde de saa betragte deres fremtidige Slægtskab? Han kunde ikke længere hade dem. Men var dette alt? Og dersom hans Moder virkelig skulde dø? Han turde ikke tænke denne Tanke ud.

Henimod Morgen faldt Levi i en tung Søvn, fra hvilken han blev vækket af Butiksklokken og Stemmer nede fra. Da han kom ned, fandt han ikke alene Butikken aaben, men hans Moder i sin Hverdagskjole ivrig optaget med at ekspedere Kunder. Levi haabede, at med Aarsdagen efter Faderens Død var Tanken om hendes egen nær forestaaende Ende forbi. Paa Disken fandt han et Brev fra Sagfører Sandbach, hvilket indeholdt den Oplysning, at Sagførerens Klient havde indvilget i at stille sig med Skolemesterens Gældsbevis, som selvfølgelig kunde overlades Hr. Rosenbaum naar som helst. Nu, da Mirjam vilde faa sin Arv, var det ligegyldigt, hvem der havde Gældsbeviset. Dog fandt Rosenbaum det skikkelig at faa det udleveret af Sandbachs Hænder, og han bestemte sig straks til at tale med Sagføreren.

Samme Post havde bragt en underlig Meddelelse til Skolemesteren. Det var et Brev, der var skrevet af en anonym Ven, der forsikrede Beck, at han havde ingen Grund til at være bange med Hensyn til Gældsbeviset. Beløbet kunde betales naar som helst, eller rettere, det vilde aldrig blive fordret. For nærværende kunde Redskriveren ikke give nogen anden Oplysning. Skolemesteren læste Brevet to Gange, før han overleverede det til Mirjam. Ingen af dem kendte Haandskriften; men det var ikke skrevet af nogen Forretningsmand. Udtrykkene var ogsaa gaadefulde, og Beretningen om, at Pengene ikke vilde blive fordret, syntes saa usandsynlig, at Skolemesteren og hans Kone i Begyndelsen tvivlede paa Rigtigheden af Brevets Indhold. Men Tonen i Brevet var overbevisende — og hvorledes kunde en fremmed være bekendt med de Omstændigheder, hvori de var indviklede? Omsider besluttede de to at modtage Brevet, som om det var sendt af Gud. Den foregaaende Aften havde de lagt Sagførerens Bred frem for Gud i deres Bønner. Nu lagde de ogsaa dette frem for ham med Takksigelse og fattede Mod. Lille Levi havde ogsaa haft en rolig Nat. Mirjam maatte bekende, at Gud havde hørt deres Bønner. Aldrig mere vilde hun glemme Guds Godhed, heller ikke tvivle paa hans Hjælp.

„Levi," spurgte Fru Rosenbaum, idet hun saa sin Søns Forberedelser, „skal du gaa til Byen? Dersom det er Tilfældet," vedblev hun, „maa du ikke glemme at tale til Sørgekvinderne. Du behøver ikke at ryste paa Hovedet, Levi. Jeg er vis paa, at det vil ske paa Sabbaten. Lad mig se; jeg vil ikke have dem tidlig, det kan være tidsnok, naar de kommer Fredag Morgen."

Det var uden Nytte at modsige hende. Fru Rosenbaum var paa ingen Maade forvirret eller ophidset. Hun talte om dette næsten som en Forretningssag, der maatte forberedes paa bedste Maade. Alt maatte være færdigt til Fredag. I Aften vilde hun bede Levi om at læse Pergamentrullen, som hendes Mand havde efterladt sig, idet hun troede, at den muligvis kunde indeholde nogle Anvisninger, som maatte tages i Betragtning, før hun døde. Til sidst maatte Levi love hende, at Sørgekvinderne skulde komme til den Tid, som hun havde fastsat. Saa urimelig denne Ængstelse end fremdeles syntes, begyndte Levi selv at tænke paa denne Begivenhed. En dobbelt Sorg vejede tungt paa hans Sind. Han vilde miste sin Moder og blive alene i Verden med sin Søn.

Og saa Mirjam — hvad Ret havde han til at nægte hende Tilgivelse og den døende Moders Velsignelse? I sit inderste Hjerte vidste han, hvorledes hun havde brændt af Længsel efter sit Barn. Kunde han indtage Guds Plads og betragte hende som en forkastet? Nej, dette vilde ikke være at tage Guds Plads; thi han er miskundelig og fuld af Tilgivelse. Og vilde ikke saadanne Bønner, som Mirjams Søn opsendte, blive modtaget med langt mere Behag af den almægtige Gud end hans egne, hvilke for det meste skrev sig fra hans gode Hukommelse.

Sørgekvinderne bleve anmodede om at komme, og Levi gik med et tungt Hjerte til Sagførerens Kontor. Det ydre Værelse, hvor den gamle Kontorbetjent i Almindelighed havde sin Plads, var tomt. Døren, der førte ind til Sandbachs Helligdom, stod lidt paa Klem, hvilket gjorde Levi i Stand til at høre, hvad der blev forhandlet, uden at nogen mærkede hans Nærværelse.

„Jeg siger Dem atter, jeg kan ikke gøre det," sagde Sagfører Sandbach, „jeg vilde med Glæde have føjet mig for min afdøde Vens Skyld, men Gældsbeviset er ikke mit."

Svaret paa dette blev udtalt saa lavt, at det gik tabt for Levi. Han vidste, at han havde hørt den talendes Stemme tidligere, men han kunde for Øjeblikket ikke huske, hvor det var. Levi listede sig nærmere Døren.

„Dersom De ønsker at vide det," svarede Sagføreren, „uagtet det ikke er min Fremgangsmaade at oplyse noget om Forretningsaffærer — ikke min Fremgangsmaade —, det tilhører Jøden, Levi Rosenbaum. Jeg forsøgte at overtale ham til at have Medlidenhed med Beck, men han vilde ikke — nej, han vilde ikke."

Levis Haar rejste sig paa hans Hoved. Selvfølgelig maatte nogen i Sagførerens Værelse være vidende om Sagens rette Sammenhæng, thi Levi opfangede Ordet „Løgn."

„Hvad siger De?" spurgte Sagføreren rasende.

„Jeg siger, at De maa og skal opgive Gældsbeviset."

Denne Gang kunde der ikke være Tvivl om, at dette var den gamle Kontorbetjents Stemme.

Der blev en kort Pause. Sagføreren begyndte i en sagte og afmaalt Tone.

„Maaske De er i Færd med at røve dette Kontor? Det er sandelig paa Tide, at der bliver sat en Stopper for alle Deres Forbrydelser. En Flygtning fra den russiske Arme, en frafalden fra Kristendommen, lever under et fremmed Navn, uden saa meget som et Rejsepas, Deres hele Liv er en eneste Forbrydelse! I alle disse Aar har jeg ladet Dem bo under mit Tag i Haab om, at De skulde forbedre dem — ja, forbedre Dem. Men nu skal De blive overleveret til Politiet!" Sagføreren rejste sig fast bestemt paa at udføre sin Trusel.

„Vent!" afbrød den første Taler, som viste sig at være ingen anden end Abraham Porges. „Vent! Politiet skal hentes til Dem! Jeg kommer for at faa Oplysninger om, hvad der er blevet af Hr. Becks Formue!"

Sagføreren for sammen. Efter det, som paafulgte var det klart, at han ikke havde ventet, at Samtalen skulde faa en saadan Vending. Saa længe han kunde, nægtede han sin Brøde; men den gamle Kontorbetjent sad inde med uimodsigelige Vidnesbyrd. Da han blev tvunget til at aflægge Regnskab for sine Transaktioner med Beck, foreslog Sandbach, at han først maatte hente sine Bøger i sin private Bolig, og derpaa forsøgte han med Magt at bane sig Vej ud af Værelset. Levi havde hørt tilstrækkeligt. Han fandt det mest passende at trække sig tilbage, før hans Nærværelse blev bekendt. Men denne uventede Opdagelse vilde forandre den hele Tingenes Tilstand. Mirjams Mand var ikke længer en fattig, foragtet Landsby-Skolemester, der var truet med uundgaaelig Ruin, fra hvilken han kun kunde blive reddet ved sin Kones Arv. Han vilde ikke blot blive uafhængig, men, som Levi sluttede, endog meget rig. Med hans Formue vilde hans sociale Stilling blive forandret. Ved Fødsel og Opdragelse tilhørte Beck Stedets bedste Familie. I Besiddelse af Midler vilde han og hans jødiske Kone sættes paa samme Trin som Kammerherren, for hvem Levi alle sine Dage havde været vant til med dyb Ærbødighed at tage Hatten af sig, og han havde været meget fornøjet, naar denne Hilsen blev besvaret med et kort Buk. De kunde muligvis besøge hverandre — hans Søster Mirjam og Kammerherrens Familie! Jøden havde ikke mindste Tvivl om, at hans Søster nok vidste, hvorledes hun skulde opføre sig i fine Selskaber. Og hvilke Udsigter var der ikke for hans lille Navne! De maatte faa fat i den bedste Læge, og der maatte gøres alt muligt for at faa ham rask igen. Da vilde han vise dem, hvad et jødisk Barn kan blive til. Med Hensyn til Mirjam selv, besluttede Levi, at hun ikke alene skulde have sin Del af Arven med Renter og Rentes Renter, hvilket han havde udregnet den foregaaende Aften, men hertil vilde han føje hendes Del i Forretningens Fortjeneste. Hele Beløbet vilde stige til en Sum, som endog Hr. Beck ikke vilde foragte.

I Levis Tanker var Skolemesteren nu Hr. Beck. Det er forbavsende, hvilken Forskel der bliver gjort paa Folk ved en liden Forandring i deres pekuniære Omstændigheder. Lad enhver forsøge det som en Opgave i moralsk Regnekunst, i hvilket Forhold en Mand vil stige med sin Formue. Du har kendt ham i en Afhængigheds Forfatning, som en, der trængte til Hjælp, eller i det mindste som en, der intet gælder i Verden. Hvad siger du om ham? Han kommer altfor ofte; han sidder altfor længe; han er udannet; hans Manerer ere simple; han er kedsommelig; han er dum; han er paatrængende; han er bedragerisk; han er altfor god; han er ikke god nok. Der er hundrede Ting ved ham, som du lægger Mærke til, men ikke kan fordrage, og nok et hundrede som du muligvis kan fordrage, men som du ikke mærker. Forudsæt nu, at det samme Menneske pludselig bliver sat i en bedre Forfatning. Forrige Aften erklærede du ham som en Plageaand; Moderen gabede af Kedsomhed, og Datteren vilde ikke lægge bort sin sidste ny Bog i hans Nærværelse. Han er aldeles den samme Person, naar du næste Morgen hører, at han har faaet en Arv paa syrretyve Tusinde Kroner. Hvilken forskellig Modtagelse møder ikke den „kære Mand" om Aftenen, end den, der ellers plejede at blive ham til Del! Du klapper ham paa Skulderen, du trykker varmt hans Haand, og du gratulerer ham paa det hjerteligste. Moderen smiler, og Datteren er Opmærksomheden selv, hvor længe han end bliver siddende — jo længere, desto bedre. Du underviser ham i en forskellig Tone, dersom du bliver nødt til det; du advarer ham meget forsigtig og klapper ham kærtegnende; du opdager pludselig i ham et Utal af Fortræffeligheder og Naturgaver, som altid vilde have været ukendte for dig, dersom han ikke havde arvet saa mange Penge! Det er i høj Grad ydmygende for os alle — for dig og for mig, min Læser, som netop har været Genstand for en saadan Hilsen og er bleven mødt med en saadan smigrende Modtagelse — at overveje, hvor meget af alt dette maaske passer, ikke i nogen Maade paa os selv, men paa udvortes Omstændigheder, og er lige saa fuldstændig usammenhængende med vort virkelige Jeg, som Jakken vi bruger, eller Stokken vi bærer. Dog er det i høj Grad ogsaa belærende. Thi det viser, af hvor lidet Værd Højagtelsen er hos dens Majoritet, som altid holder sig til den, som har Lykken med sig, og hvor hurtig enhver liden Begivenhed, der paa ingen Maade berører vor Karakter eller Fortjeneste, kan gøre Regning paa saa meget enten af Verdens Venskab eller af dens Kulde. Folk vil prise dig, naar du gør godt imod dig selv. Men lad os ikke bruge Religionen til Hjælp for vor Vindesyge og tale om Forsynets Styrelse, naar vi simpelt hen tilbeder enten Mammon eller Lykken.

Ingen kan undres paa, at Jøden Levi nu havde ganske andre Tanker om sin Svoger. Undertiden fandt han det næsten upassende for en saadan Mand at være i Slægtskab med Levi Rosenbaum, der var Jøde og kun ejede en Butik. Hele Vejen tilbage til Landsbyen var han optaget med saadanne Tanker. Han vilde ikke gaa gennem Landsbyen; han syntes ikke om at møde nogen af sine Bekendte. Han valgte Bagvejen — den samme, ad hvilken den gamle Kontorbetjent var kommet den forrige Aften. Idet han saaledes gik fordybet i sine egne Tanker og saa ned i Vejen, vidste han ikke af noget, før han stod Ansigt til Ansigt med sin Søster. Han havde ikke set paa hende i mange Aar. Indtil sidste Nat havde han ikke set hende. Hvor forandret hun saa ud; hvor bleg og udtæret! Den genfidige Genkendelse var overvældende. Mirjam trykkede sin Haand til sit Hjerte og havde faldet omkuld, dersom hendes Broder ikke havde støttet hende. Dette Øjeblik udjævnede det, som Aars Adskillelse havde rejst imellem dem. Hun fortalte ham, at hun fremdeles var Mirjam Rosenbaum, hans egen Søster, trofast og kærlig som altid. Hun fortalte ham ogsaa, hvorfor hun var bleven en Kristen, eller rettere Hustruen til en Kristen. Levi hørte paa alt, stille og ærbødig, idet han tørrede Taarerne bort fra sine Øjne.

„Kan du tilgive mig, Mirjam, for alt det onde, som jeg har gjort imod dig? Jeg forstod det ikke — jeg forstod det ikke." Levi vilde med Glæde have forsikret hende om, at nu vilde alt blive godt; men han naaede det ikke.

Mirjam vilde ikke lade ham fortsætte med det, som han havde begyndt. Det var hende, som maatte bede om Tilgivelse, ikke for det, som hun havde gjort, men for dets Følger.

„Aa, min Fader er død uden at velsigne mig. Men Moder vil modtage mig; jeg ved det og mit Barn, vor lille Levi —" Mirjam standsede et Øjeblik. „Og min Mand?" spurgte hun frygtsomt, idet hun saa ind i sin Broders Ansigt.

Han nikkede bifaldende. Det var nu Levis Tur at fortælle om Moderen. Dette gjorde han med største Varsomhed, idet han forsøgte at overbevise Mirjam om, at der var ingen virkelig Fare. Men hans Søster rystede bedrøvet paa Hovedet. Hun tænkte anderledes. „Og Levi vilde ikke have sendt Bud efter hende!" Dette var de eneste bebrejdende Ord, som undslap Mirjams Læber. Men Levi følte, hvilken Kærlighed hans lidenskabelige Fanatisme havde adskilt.

Det var let at gætte Søsterens spørgende Blikke; men Levi frygtede for Følgerne af den pludselige Overraskelse. Han vilde forberede sin Moder paa Mødet. Mirjam skulde komme om Aftenen ad den Vej, som gik gennem Haven. I sit inderste gyste Levi ved Tanken om den Virkning, som en aabenbar Forsoning muligvis vilde frembringe over hele Landsbyen. Han var baade beklæmmet over det forbigangne og bange for det tilkommende.

Saa dybt havde de været optaget med deres egne Anliggender, at det var længe efter, at Levi havde sagt Farvel til sin Søster, før han erindrede, at hun var gaaet hjem, uden at faa den store Nyhed om hendes Mands uventede Formue. Ved nærmere Overvejelse var det maaske bedst at vente, indtil det var aldeles sikkert. Porges og den gamle Kontorbetjent vilde sikkert nok uden Ophold meddele dem Udfaldet.

Da Levi traadte ind i Moderens Værelse, bar hans Ansigt et Udtryk, som hun ikke havde set tidligere. Han var øjensynlig meget lykkelig, og dog var der en Tungsindighed og en Højtidelighed ved ham, som syntes at dæmpe Glæden. Levi bøjede sig ærbødig for at kysse Moderens Haand. I hans Øjne bar hun allerede utvetydige Mærker af en, som snart vil tilhøre en anden Verden.

„Har du talt til Sørgekonerne?" spurgte Fru Rosenbaum sagte.

Levi nikkede bifaldende. Moderen syntes beroliget. En Stund efter saa hun atter op, øjensynlig for at give ham et andet Spørgsmaal. Noget i hans Ansigt syntes i Særdeleshed at fængsle hendes Øjne. Nogle Øjeblikke stirrede hun paa ham i Tavshed, derpaa strækkede hun begge sine Arme ud for at gribe hans Haand, idet hun raabte:

„Levi, hvad er det? Tal, Levi! Hun kommer til mig! Ja, min Mirjam kommer!" Den gamle Kone sank tilbage i sin Stol.

En halv Time senere kom Mirjam til sin Moders Hus, tidlig paa Eftermiddagen og ad den aabne Landsbygade. Levi havde sendt Bud efter hende. Han tog ikke længere noget Hensyn til, hvad Landsbyens Indvaanere eller hele den jødiske Menighed vilde sige om dette.

To Timer senere blev nok et Bud sendt til Skolemesterens Hus — denne Gang ved ingen anden end Anshel. I den kølige Aften svøbte Skolemesteren med megen Forsigtighed sin syge Dreng ind i et stort Tørklæde, og bar selv Drengen til Jødens Hus. Han lagde forsigtig sin lille Byrde ned ved Siden af Bedstemoderen.

De stod alle omkring. Hun saa fra den ene paa den anden. For hver enkelt havde hun et Ord fuldt af Kærlighed, og hun velsignede Israels Gud for hans uudsigelige Barmhjertighed. Men hendes Øjne hvilede med særegen Ømhed paa sin længe tabte Datter og Drengen, hvis udtærede Skikkelse laa varmt og trygt ved hendes Side. Det var, som om mange Aars Kærlighed var forenet i et Punkt i disse Timer. Mirjam og hendes Dreng maatte ikke forlade hende. Hun havde givet sin Datter det, som Levi aldrig havde været vidende om, at hun havde i Opdrag at give — Forsikringen om hendes Faders Tilgivelse, og hans døende Velsignelse til hende og til hendes ufødte Barn.

Der var ikke Tid til at læse Pergamentrullen den Aften; men Fru Rosenbaum lagde den ærbødig under sin Hovedpude til næste Morgen.

Kapitel XII.

Rejsekammerater.

Næste Morgen viste Fru Rosenbaum sig hverken i Butikken eller i den almindelige Dagligstue. Ikke fordi den gamle Dame var mere lidende, end hun havde været de to sidste Dage. Maaske hun ubevidst vilde virkeliggøre det bekendte gammeltestamentlige Ord: „Og han trak sine Fødder op i Sengen og opgav sin Aand." Alle hendes Forberedelser vare blevne udførte med stor Sindsro, som af en, der vil bringe sit Hus i Orden, før hun forlader det for en lang Tid. Nu, da hun baade havde sin Datter og Barnet ved sin Side, syntes hun fuldstændig lykkelig.

Med Hensyn til lille Levi var han altfor svag til at kunne lægge sin Glæde for Dagen eller aabenbare den ved noget ydre Tegn, men hans Øjne fulgte Bedstemoderen i alle hendes Bevægelser. Hans Fader og Moder, ja endog Anshel, som han havde længtes meget efter, var forholdsvis uopmærksomme. Det saa ud, som om hans hele Hjerte kun droges henimod hans Bedstemoder. Mellem de to herskede der fuld Forstaaelse og Hengivenhed, uagtet ingen af dem hidindtil havde sagt et Ord. Hun læste hans Tanker og hun gættede hans Ønsker. Dog, den hele Tid, medens han laa og iagttog sin Bedstemoder eller holdt hendes Haand mellem sine afmagrede Fingre, svulmede en Følelse i hans lille Hjerte, saa det næsten var færdigt til at briste. Uagtet Levi ikke talte om Døden, vidste han dog, at han snart skulde faa Lov at komme hjem til Jesus. Der var intet forskrækkeligt ved Tanken om Døden for ham.

(Sluttes).